

Орхан Сойлемез, М.Қозыбаев атындағы СҚМУ-дің интернационалдандыру жөніндегі проректоры, философия ғылымдарының докторы, профессор.

Руханияттың қайнар көзі

Қазақ елі жаңа тарихи кезеңге аяқ басып отыр. Елде болып жатқан саяси-экономикалық жаңғырулармен қатар, қоғамда өзге де елеулі өзгерістер орын алуда. Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың "Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру" мақаласы мен атап өткен өзгерістерге жаңа серпіліс береді деп есептеймін.

Мемлекет басшысының мақаласы елдің іргесін бекемдейтін, рухани діндегін нығайтатын, түптамырына нәр беретін, мәдени дүниетанымдық құндылығы бар кешенді бағдарлама екені даусыз. Руханияттың қайнар көзіне айналған құжат тағылымы мол тарихы мен арқауы үзілмеген ұлттық салт-дәстүрдің өркендеуінің өзегі екені ақиқат.

"XX ғасырдағы батыстық жаңғыру үлгісінің бүгінгі заманның болмысына сай келмеуінің сыры неде? Меніңше, басты кемшілігі - олардың өздеріне ғана тән қалыбы мен тәжірибесін басқа халықтар мен өркениеттердің ерекшеліктерін ескермей, бәріне жаппай еріксіз тануында. Әжептәуір жаңғырған қоғамның өзінің тамыры тарихының тереңінен бастау алатын рухани коды болады. Жаңа тұрпатты жаңғырудың ең басты шарты - сол ұлттық кодыңды сақтай білу. Онсыз жаңғыру дегеніңіздің құр жаңғырыққа айналуы оп-оңай", - деп атап көрсеткен болатын Елбасы өзінің мақаласында. Яғни, кез келген ұлттың қандай да болсын дауылға төтеп беретін күш-қуаты - ұлттық коды, ділі, берік дүниетанымы. Ұлттық кодың негізі - тарихтың белестерінен сүрінбей өткен құндылықтарымыз бен озық дәстүрімізді табысты жаңғырудың алғышартына айналдыра білу. Бұл ретте Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың рухани жаңғырудағы алға қойып отырған тапсырмасы кез келген адам өсіп-өркендеуі үшін заман ағымына ілесуіне, үнемі жаңарып, жақсы қасиеттерін жетілдіріп отыруына негізделген.

Біз жаңғыру жолында бабалардан мирас болып, қанымызға сіңген, бүгінде тамырымызда бүлкілдеп жатқан ізгі қасиеттерді қайта түлетуіміз керек.

Қанымызға сіңген көптеген дағдылар мен таптаурын болған қасаң қағидаларды өзгертпейінше, біздің толыққанды жаңғыруымыз мүмкін емес, - деген Елбасының тұжырымына кімде-кім ойлана мән берері сөзсіз.

Жер бетіндегі бірде-бір ел қақпа-терезесін тарс жауып, томаға-тұйық өмір сүрмейді. Сол сияқты, Қазақстанның мәдени көші де дамыған елдермен тығыз қарым-қатынас жасасуға бағытталған деуге толық негіз бар. Бұған дәлел - "ЭКСПО - 2017" халықаралық көрмесі Яғни, мәдениет жаңа бағытқа бұрылып, өркениет көкжиегіне бет түзеп барады деген ойға табан тіреуге болады. Сондықтан да бүгінгі таңда барша әлемнің назары Қазақстанның жүрегі, ерке Есілдің жағасынан орын тепкен Астанаға ауып отырғаны мәлім Қазақстан тарихында алғаш рет өткен ауқымды әрі маңызды оқиғаға әлемнің түкпір-түкпірінен қонақтар келді. Келген қонақтар "ЭКСПО"-ның мәдени бағдарламасына белсенді түрде қатысып, көрменің мазмұнды да шығармашылық бағдарламасынан ләззат алды Олар Қазақстан халқының бірегей өзіндік тарихи мұраларымен, қазіргі заманғы жетістіктерімен танысты. Аталмыш көрмеге арнайы салынған "Этно-ауыл" ұлттық-мәдени кешенін күніне жүздеген, тіпті, мыңдаған адам келіп тамашалады "Нон-стоп" режимінде жұмыс атқаратын "Этноауылда" қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнерінің алуан түрі, ұлттық спорт түрлері, концерттік шаралар ұйымдастырылды. Ұлттық мәдениеттің озық үлгілерін іріктеуде мұның көмегі көл-көсір екені ақиқат. Бұл ретте Президенттің "2017 жыл Жер жүзіне мәдениет саласындағы қай жетістіктерімізді көрсете алатынымызды айқындап алу тұрғысынан шешуші жыл болмақ" - деген ойына орайлас бағытты аңғару қиын емес. Қазақстан - бір ел, бір халық, бір болашақ. Елбасы ұстанымы -осы Қазақстан елінде мекен ететін әрбір ұлт пен ұлыстың да

мақсат-мүддесі осыған тоғысуы тиіс. Президент Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев "Болашаққа бағдар рухани жаңғыру" атты ауқымды мәселелерді қамтыған мақаласында "Мемлекет пен ұлт құрыштан құйылып, қатып қалған дүние емес, үнемі дамып отыратын тірі ағза іспетті. Ол өмір сүру үшін заман ағымына саналы түрде бейімделуге қабілетті болуы керек. Жаңа жаһандық үрдістер ешкімнен сұрамай, есік қақпастан, бірден төрге озды. Сондықтан заманға сәйкес жаңғыру міндеті барлық мемлекеттердің алдында тұр. Сынаптай сырғыған уақыт ешкімді күтіп тұрмайды, жаңғыру да тарихтың өзі сияқты жалғаса беретін процесс", - деп тегін айтқан жоқ.

Жаңа жағдайға қарай бейімделу, жаңғыру - уақыт талабы. Ең бастысы, табиғи болмыспен ұлттық кодты сақтай білсе болғаны. Елбасының бұл игі бастамасын қолдап-қорғау барша қазақстандықтардың басты борышы деуге толық негіз бар.